

PATVIRTINTA
Vilniaus lietuvių namų direktoriaus
2024 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. V1-106 (1.3)

VILNIAUS LIETUVIŲ NAMŲ PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus lietuvių namų psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) nustato psichologinės pagalbos (toliau – pagalba) organizavimą ir koordinavimą Vilniaus lietuvių namuose (toliau – Lietuvių namai), Lietuvių namų psichologo funkcijas. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-547 „Dėl Psichologinės pagalbos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Pagalba teikiama mokiniams, kurie mokosi pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, bei mokiniams, besimokantiems išlyginamosiose klasėse.

3. Pagalbos paskirtį apibrėžia Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas. Psichologų tiesioginį ir netiesioginį darbą su pagalbos gavėjais, tiesioginio ir netiesioginio darbo proporcijas nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.

4. Pagalbos gavėjai – mokiniai. Teikiant pagalbą, bendradarbiaujama su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais, Pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos institucijomis ir kitomis įstaigomis bei organizacijomis.

5. Pagalba teikiama vadovaujantis Švietimo įstatymu, Psichologų profesinės etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos psichologų sąjungos suvažiavime 2017 m. gegužės 17 d., kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vaiko gerovės užtikrinimą, ir šiuo tvarkos aprašu.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Švietimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS PAGALBOS VILNIAUS LIETUVIŲ NAMŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

7. Už pagalbos prieinamumą ir jos teikimo organizavimą Lietuvių namuose atsako Lietuvių namų direktorius. Už teikiamos pagalbos kokybę atsako Lietuvių namų psichologas.

8. Lietuvių namuose pagalba mokiniui teikiama, kai kreipiasi šie asmenys: pats mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai, kiti Lietuvių namų darbuotojai. Lietuvių namų įsipareigojimai užtikrinti pagalbos teikimą bei mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) įsipareigojimai užtikrinti mokinio dalyvavimą jam teikiant pagalbą įteisinami mokymo sutartyje.

9. Pagalbą Lietuvių namuose teikia psichologas, kurio kvalifikacija atitinka Švietimo įstatyme nustatytus kvalifikacinius reikalavimus.

10. Pagalba teikiama lietuvių kalba.

11. Visu darbo krūviu Lietuvių namuose dirbančio psichologo pareigybė nustatoma ne daugiau kaip 400 mokinių (esant galimybei ir atsižvelgiant į specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalį Lietuvių namuose – ir mažesnam mokinių skaičiui). Mokinys, turintis didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, prilyginamas dviem mokiniams.

12. Lietuvių namų psichologas, atsižvelgdamas į Lietuvių namų direktoriaus ir (ar) Pedagoginės psichologinės tarnybos vadovo mokiniams skirtos pagalbos apimtį ir pateiktas rekomendacijas dėl pagalbos mokiniams teikimo, nustato Lietuvių namuose teikiamos pagalbos prioritetus, pagal galimybes pasirenka teikiamos pagalbos būdą, formą ir trukmę. Pagalbą Lietuvių namuose psichologas teikia atsižvelgdamas į ugdymo(si) kontekstą, siekdamas pašalinti kliūtis, kurios trukdo mokiniui prisitaikyti prie Lietuvių namų aplinkos ir veiksmingai ugdytis.

13. Pirmus metus pagal Švietimo įstatyme numatytą paskirtą pagalbą teikiantį Lietuvių namų psichologą kuruoja Lietuvių namų ar tarnybos psichologas, turintis ne žemesnę kaip III kvalifikacinę kategoriją.

14. Pagalba Lietuvių namuose teikiama individualia ir grupine forma. Lietuvių namuose psichologui suteikiama pastovi atskira darbo vieta, kurioje būtų rakinama spinta / seifas vertinimo instrumentams ir darbo dokumentams saugoti, ir turi būti sudarytos sąlygos individualiai ir grupei Pagalbai teikti, užtikrinant konfidencialumą. Lietuvių namų psichologas aprūpinamas adaptuotais ir standartizuotais vaiko psichologinio vertinimo instrumentais ir kitomis būtinomis priemonėmis, atitinkančiomis darbo profilį.

15. Pagalba mokiniams Lietuvių namuose teikiama kontaktiniu būdu. Kai mokiniui yra paskirtas mokymasis namuose, pagalba ar jos dalis gali būti jam teikiama nuotoliniu būdu. Per karantiną, esant ekstremaliai situacijai, atsitikus ekstremaliai įvykiui ar įvykiui (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančiam pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, arba kai mokinys dėl sudėtingos emocinės ar fizinės būklės negali nuosekliai dalyvauti kontaktiniame ugdymo procese (toliau – ypatingos aplinkybės), pagalba mokiniams teikiama nuotoliniu ir (ar) kontaktiniu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį. Jei pagalba mokiniams dėl objektyvių priežasčių neteikiama, pasibaigus ypatingų aplinkybių laikotarpiui, ypatingų aplinkybių laikotarpiu nesuteikta pagalba turi būti kompensuojama nustatant veiklos prioritetines sritis, peržiūrint veiklų atlikimo laiką Lietuvių namuose nustatyta tvarka.

III SKYRIUS LIETUVIŲ NAMŲ PSICHOLOGO FUNKCIJOS

16. Lietuvių namų psichologo tiesioginio darbo funkcijos:

16.1. atlikti mokinio pagalbos ir (ar) ugdymosi poreikių vertinimą:

16.1.1. atlikti psichologinį mokinio vertinimą, nustatyti mokinio asmenybės ir ugdymosi galias, sunkumus ir problemas, susijusias su ugdymo(si) kontekstu;

16.1.2. dalyvauti vykdant pirminį ugdymosi poreikių įvertinimą ir (ar) teikti reikalingą informaciją dėl specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimo;

16.2. konsultuoti pagalbos gavėjus ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) ir (ar) vesti jiems užsiėmimus:

16.2.1. numatyti tiesioginio poveikio būdus mokiniui, turinčiam psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų (taip pat ir smurtą patyrusiam bei smurtavusiam), ir taikyti psichologinio konsultavimo technikas;

16.2.2. konsultuoti mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl mokinio psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų, teikti jiems rekomendacijas;

16.2.3. šviesti mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus) vaiko raidos psichologijos, pedagoginės ir socialinės psichologijos, mokinių psichologinių problemų prevencijos klausimais;

16.3. vykdyti krizių intervenciją ir postvenciją, kartu su pedagoginių psichologinių tarnybų specialistais teikti pagalbą mokiniams, siekiant veiksmingesnio mokinio grįžimo į jam įprastą gyvenimo, funkcionavimo lygį.

17. Lietuvių namų psichologo netiesioginio darbo funkcijos:

17.1. bendradarbiauti dėl psichologinių problemų prevencijos įgyvendinimo Lietuvių namuose su už prevencinę veiklą Lietuvių namuose atsakingais darbuotojais, kitais švietimo pagalbos specialistais bei kitomis psichologinių problemų prevenciją vykdančiomis įstaigomis bei organizacijomis:

17.1.1. padėti Lietuvių namų direktoriui įvertinti psichologinių problemų prevencijos poreikį atliekant Lietuvių namų bendruomenės grupių tyrimą;

17.1.2. padėti rengti prevencines priemones, parinkti ir Lietuvių namų direktoriui pasiūlyti prevencines programas, kurios gali būti įgyvendinamos Lietuvių namuose identifikavus psichologines problemas ir priėmus sprendimus;

17.1.3. bendradarbiauti dėl prevencinių priemonių ir prevencinių programų, susijusių su psichikos sveikata, įgyvendinimo Lietuvių namuose;

17.2. bendradarbiauti, šviesti, teikti rekomendacijas dėl mokinių psichologinių ir (ar) ugdymosi problemų Lietuvių namų mokytojams ir kitiems su mokinio ugdymu ir (ar) švietimo pagalba susijusiems asmenims Lietuvių namuose ir / ar už Lietuvių namų ribų;

17.3. teikti ir gauti informaciją apie mokinius, turinčius psichologinių, asmenybės ir (ar) ugdymo problemų, suinteresuotiems asmenims / iš suinteresuotų asmenų ar sveikatos priežiūros įstaigoms bei kitoms institucijoms / iš šių institucijų teisės aktų nustatyta tvarka;

17.4. dalyvauti atliekant Lietuvių namams aktualius tyrimus;

17.5. dalyvauti Lietuvių namų vaiko gerovės komisijos veikloje, kitose darbo grupėse, susijusiose su psichologo funkcijomis;

17.6. tobulinti profesines kompetencijas, reikalingas psichologo funkcijoms atlikti;

17.7. tvarkyti ir pildyti Lietuvių namuose nustatyta tvarka Pagalbos gavėjų žurnalą;

17.8. pagal kompetenciją kartu su mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais rengti ir įgyvendinti individualaus ugdymo plano mokiniui pagalbos dalį;

17.9. rinkti, analizuoti ir profesiniais tikslais naudoti informaciją, reikalingą pagalbai mokiniams teikti;

17.10. dalyvauti formuojant teigiamą Lietuvių namų bendruomenės požiūrį į trauktį, padėti geriau pažinti mokinių įvairovę ir jų poreikius;

17.11. vykdyti kitus Lietuvių namų direktoriaus nenuolatinio pobūdžio pavedimus, susijusius psichologo veikla.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Pagalba turi būti derinama su mokymosi pagalba, specialiąja pedagogine pagalba, socialine pedagogine ir (ar) specialiąja pagalba.

19. Jei mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) nebendradarbiauja su Lietuvių namais dėl mokiniui reikalingos pagalbos užtikrinimo ir pritaikius visas motyvavimo ir kitas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) skirtas priemones situacija dėl pagalbos mokiniui užtikrinimo nesikeičia, Lietuvių namų direktorius informuoja Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos įgaliotą teritorinį skyrių dėl vaiko teisių užtikrinimo ir jo teisėtų interesų gauti reikalingą pagalbą.

20. Teikiant pagalbą, asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016 / 679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95 / 46 / EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, duomenų valdytojų patvirtintais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą ir teisinę apsaugą. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – pagalbos organizavimo ir koordinavimo procedūrų užtikrinimas. Duomenų subjektų teisės įgyvendinamos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento ir duomenų valdytojų, į kuriuos kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.

21. Pagalbos teikimą Lietuvių namuose reglamentuojantys dokumentai yra Lietuvių namų dokumentacijos plano dalis, jie tvarkomi, įrašomi į apskaitą ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo ir Lietuvos vyriausiojo archyvaro nustatyta tvarka. Kiti dokumentai apie Pagalbos gavėjus, jų problemų turinį ir teiktą pagalbą laikomi konfidencialiais. Lietuvių namų psichologas atsako už tinkamą šių dokumentų tvarkymą, saugojimą ir sunaikinimą teisės aktų nustatyta tvarka.

22. Šis tvarkos aprašas gali būti papildytas ar keičiamas, pasikeitus teisės aktams. Papildytas ar pakeistas tvarkos aprašas tvirtinamas Lietuvių namų direktoriaus įsakymu.
